

SXEDIO.F5C

31.5.1942: ΙΔΡΥΕΤΑΙ ΣΕ ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΕ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑΙΟΥ Η ΠΑΝΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΥΠΡΟΥ (ΠΕΚ)

Παρά τις αντιδράσεις του ΑΚΕΛ και των Μορφωτικών Συλλόγων το συνέδριο για ίδρυση της Παναγροτικής Ένωσης Κύπρου, ΠΕΚ, έγινε όπως είχε προγραμματισθεί στις **31 Μαΐου 1942** στο σύλλογο Ρέα Αθηναίου.

Πρωτοπόροι ήσαν οι Χαρίδημος Χατζηχάρος, Μελής Ζαχαριάδης και Π. Κουμενής. Η συμμετοχή ήταν πραγματικά μαζική: Συμμετείχαν **6, 000** αντιπρόσωποι από **271** χωριά, οι οποίοι αποφάσισαν την ίδρυση της Παναγροτικής Ένωσης Κύπρου, ΠΕΚ.

Εγγραφε η "Ελευθερία" την **1η Ιουνίου 1942:**

"Συνεκροτήθη χθες εν Αθηαίνου εις το οίκημα του εκεί Γεωργικού Συλλόγου "Ρέα", το Α Παγκύπριον Αγροτικόν Συνέδριον. Μετέσχον δι' αντιπροσώπων **271** χωρία εξ όλης της Κύπρου.

Μεταξύ των προσελθόντων παρέστη προσκληθείς και ο Διευθυντής της Γεωργίας κ. Μακντόναλντ.

Των εργασιών του Συνεδρίου προήδρευσεν ο κ. Σωκράτης Γεωργιάδης εξ Ευρύχου.

Ωμίλησαν διάφοροι και εξέθηκαν την θλιβεράν κατάστασιν εις την οποίαν ευρίσκεται ο αγροτικός κόσμος της Κύπρου την εκμετάλλευσιν ήτις γίνεται εις βάρος του από διαφόρους και ετόνισαν την ανάγκην του να συνασπισθή προς πράσπισιν των συμφερόντων του.

Ο Παραστάς διευθυντής της Γεωργίας κ. Μακντόναλντ λαβών τον λόγον είπε μεταξύ άλλων ότι η οργάνωσις πρέπει να αποβλέψη μόνον εις τους σκοπούς, οι οποίοι θα ηδύναντο να εξυπηρετήσουν τον γεωργικόν κόσμον της νήσου και εις τίποτα περισσότερον, ως και την βελτίωσιν της θέσεως των μελών της οργανώσεως.

Ακολούθως ανεγνώσθη και ενεκρίθη ψήφισμα,

δι' ου ζητούνται τα εξής:

1. Να διατιμηθή ο σίτος εις 5 γρ. κατ' οκάν και η κριθή εις 3, 1/2 της τιμής του άρτου παραμενούσης της αυτής, η δε Κυβέρνησις να καλύψη την διαφοράν ήτις ήθελε προκύψη εκ της ως άνω διατίμησης των σιτηρών.

2. Να παρασχεθή άμεσος οικονομική βοήθεια εις τους πορτοκαλοπαραγωγους.

3. Να υποβιβασθή ο τόκος των δανείων της αγροτικής τραπέζης, από 8% εις 3%.

4. Να εκτελεσθούν αρδευτικά έργα, και

5. Να απαλλοτριωθούν αι μεγάλαι εκτάσεις αγροτικής κτημοσύνης και παραχωρηθούν εις τους ακτήμονας γεωργούς προς καλλιέργειαν και να εκχωρηθούν υπό της Κυβερνήσεως και "χαλίτικαι" γαίαι διά τον αυτόν σκοπόν.

Το ψήφισμα θα επιδοθή προς την Α.Ε. τον Κυβερνήτην υπό επταμελούς Επιτροπής, θα παρακληθή δε η Α.Ε. όπως αντίγραφον αυτού διαβιβάση προς τον υπουργόν των Αποικιών. Κατά την συγκέντρωσιν ταύτην απεφασίσθη ωσαύτως η ίδρυσις Παναγροτικής Ενώσεως Κύπρου, ενεκρίθη το καταστατικόν της και εξελέγη το Ανώτατον Συμβούλιον αυτής αποτελούμενον εκ 17 μελών".

Οι εκλεγέντες ως μέλη του Ανωτάτου Συμβουλίου ήσαν:

Ματθαίος Χατζηνικόλα από το Αργάκι, Μ. Μαυρομμάτης από το Ακάκι, Σ. Γεωργιάδης από την Ευρύχου, Αλή Ραούπ από τη Λουρουτζίνα, Μιχ. Παπακυριακού από το Λευκόνοικο, Παντ. Χατζηγέρου από τη Βατυλή, Ανδρ.Μ. Λοϊζάς από το Τρίκωμο, Χασάν Χιλμή από την Περιστερώνα, Β.Ι. Παπαδόπουλος από την Αγία Φύλα, Γ. Σολούμης από το Φοινί, Χ. Χατζηχαρής από την Αθηαίνου, Παυλής Πετρή από την Αραδίππου, Παπαβασίλειος από την Επισκοπή, Ι. Χαραλάμπους από το Στρουμπί, Ραμ. Ουσεΐν, από τα Μανδριά της Πάφου, Α. Χαραλάμπους από την Κερύνεια και Σ. Κτίστης από τον Κοντεμένο.

Επίσης καταρτίστηκαν Επαρχιακές Επιτροπές

της Παναγροτικής Ένωσης Κύπρου μια για κάθε από τις έξι Επαρχίες της νήσου.

Η κάθε επιτροπή αποτελείτο από εννέα μέλη.

Πρόσθετε η ίδια εφημερίδα:

"Μετά το πέρας των εκλογών ωμίλησαν ο κ. Σ. Γεωργιάδης, ο δικηγόρος κ. Χρ. Γαλατόπουλος και ο κ. Κυριάκος Παύλου Ρωσσίδης, οι οποίοι εξέφρασαν την γενική ευχαρίστησιν διά τα αποτελεσματα του του Συνεδρίου και τον συνασπισμόν του αγροτικού κόσμου της Κύπρου εις μίαν οριστικήν ένωσιν.

Τόσον οι αντιπρόσωποι των διαφόρων χωρίων όσον και οι άλλοι παρευρεθέντες εις την εν Αθηαίνου συγκέντρωσιν έτυχον θερμής φιλοξενίας και εξαιρετικής περιποιήσεως εκ μέους των οργανωτών συνεδρίου και των κατοίκων της κωμοπόλεως".

Πρώτος Γενικός Γραμματέας της ΠΕΚ εκλέγηκε ο Χαρίδημος Χατζηχάρος από την Αθηαίνου, ο οποίος σε έκκληση του στους αγρότες τους κάλεσε να εργασθούν για τη σύσταση αγροτικών τοπικών ενώσεων σε κάθε χωριό.

Ανέφερε ο Χαρίδημος Χατζηχάρος στις 15 Ιουνίου 1942:

Αγρότες,

Η Παναγροτική Ένωσις Κύπρου, η ΠΕΚ, είναι γεγονός πλέον.

Γιορτάστε για τούτο. Πανηγυρίστε. Χαρήτε. Εγγράψατε τον ιστορικώτερον σθαμόν της αγροτιάς την 31ην παρελθόντος Μαΐου.

ΠΡΟΣΕΞΑΤΕ ΟΜΩΣ

Το λαμπρόν οικοδόμημα της Ενώσεως μας πρέπει να περιφρουθή. Γενήτε σεις τα 800 χωριά της Κύπρου ακρίτες φρουροί του. Ιδρύσατε παντού, σ' όλα τα χωριά τας αγροτικές τοπικές ενώσεις. Και πρώτοι, πρώτοι εσείς, οι 273 αντιπρόσωποι άλλων τόσων χωριών, που εδώσατε όρκον εις το Παγκύπριον Συνέδριον Αθηαίνου, ότι θα γενήτε απόστολοι- Δημιουργοί των παρακλαδιών της ΠΕΚ. Ζητήσατε εντός της εβδομάδος αντίτυπον του καταστατικού των Αγροτικών Τοπικών Ενώσεων από τα γραφεία της ΠΕΚ εις Αθηαίνου. Προβήτε

εις εράνους στο χωριό σας και αναμένετε οδηγίας που θα τους αποστείλετε.

Παναγροτική Ένωσις Κύπρου, ας είναι το σύνθημα σας, στον κάμπο, στο σπίτι, στο σχολείο και στην Εκκλησία ακόμα.

Ο Γενικός Γραμματεύς της ΠΕΚ

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ

Αθηνών 15.6.42

Στη 1 Αυγούστου 1942 σε διάγγελμα της προς τον Κυπριακό λαό η ΠΕΚ τόνιζε ότι η οργάνωση αποτελείτο από πρόσωπα που "παρέμειναν ξένοι σε ξένα συνθήματα και εξαρθρωτικές διδασκαλίες μεταφυτευμένες στον τόπο μας" αφήνοντας έτσι υπαινιγμούς εναντίον του ΑΚΕΛ ότι κατευθυνόταν από ξένους.

Ανέφερε ακόμη ότι η ΠΕΚ αποτελούσε "το προπύργιο των φυλετικών, ηθικών και οικονομικών αξιών του τόπου μας" (Ελευθερία 10.8.1942):

Κυριακέ λαέ,

Σε σένα απευθύνεται σήμερα η "Παναγροτική Ένωσις". Απευθύνεται σε σένα, για να σου πη πως εκείνοι, που την αποτελούν, είναι στοιχεία υγιή της ολότητος Σου, είναι οι αγρότες, οι ήρωες της δουλειάς, οι γίγαντες του μόχθου, είναι οι και εν πολέμω και ειρήνη τίμιοι μαχηταί, οι δημιουργικοί εργάτες, οι μέλισσες της κοινωνικής σου κυψέλης. Είναι τα παιδιά Σου, που διαφύλαξαν την πίστιν των πατέρων των ως κόρην οφθαλού, είναι εκείνοι που διετήρησαν τας φυλετικές των παραδόσεις, αλώβητες, και όλες τες άλλες ηθικές και κοινωνικές αξίες ως τα ιερότερα κειμήλια,

Κυριακέ λαέ,

Αποτελούν την Παναγροτικήν Ένωσιν, τα παιδιά των κάμπων και των βουνών, του νησιού μας εκείνοι που παρέμειναν ξένοι σε ξένα συνθήματα και εξαρθρωτικές διδασκαλίες μεταφυτευμένες στον τόπο μας.

Η Παναγροτική Ένωσις είμεθα εμείς οι αγρότες εμείς που τους συλλόγους και τας αγροτικές Τοπικάς

ενώσεις μας δεν έχουμε κρεμασμένα στους τοίχους σύμβολα κι ούτε αναμασούμε συνθήματα και ρητά ξένα προς την ιστορίαν της φυλής μας. Δεν τραγουδούμε εμείς τραγούδια μίσους και εκδικήσεως προς τας άλλας τάξεις των συνανθρώπων μας, ούτε και είμαστε το πρωί κάθε ημέρας άθεοι για να μεαβληθούμε σκόπιμα την ιδίαν νύκτα σε όσους πατέρες, ρίχνοντας στάκτη στα μάτια των διπλανών μας.

Δεν υβρίζουμε το μεσημέρι κάθε εθνικό μας σύμβολο για να στραφούμε να εξάρουμε το απόγευμα το Λάβαρο της Λαύρας.

Κυπριακέ Λαέ,

αυτήν την "Παναγροτικήν Ενωσιν" καλείσαι σήμερα να αγκαλιάσης και με την ηθικήν και υλικήν σου υποστήριξιν να της δώσης δύναμιν και σθένος γιατί η οργάνωσις αυτή είναι εκείνη που εστάθη και θα σταθή πάντοτε τείχος απροσπέλαστο σε μεταμφιεσμένες ενέργειες και ύπουλες επιθέσεις εναντίον του συνόλου σου ως Λαού.

Δεν θα επιτρέψουν ποτέ οι αγρότες, οι αληθινοί τοιοῦτοι, να μπουν ανάμεσα τους στοιχεία ξένα και στη φύσιν και στις επιδιώξεις των, στοιχεία διαλυτικά.

Βράχοι ακλόνητοι θα παραμείνουμε σε κάθε επιβουλή και ζητούμε από σένα, Κυπριακέ Λαέ, την αναγνώρισιν της ηθικής υπεροχής μας απέναντι κάθε υπόπτου οργάνωσεως.

Κάθε κύπριος, που πιστεύει στες φυλετικές θρησκευτικές και οικογενειακές του παραδόσεις και είτε αγρότης είναι είτε εργάτης ή άλλου επαγγέλματος, οφείλει να ατενίζη προς την Παναγροτικήν Ενωσιν ως το προπύργιον των φυλετικών ηθικών και οικονομικών αξιών του τόπου μας".

Εκ της Παναγροτικής Ενώσεως Κύπρου, ΠΕΚ.

Αθηάινου 1.8.1942

Στο μεταξύ όμως το ΑΚΕΛ σε μια προσπάθεια του να πάρει τα πρωτεία, ώστε και οι αγρότες να συνεχίσουν να βρίσκονται ή να συνεχίζουν να εντάσσονται στις τάξεις του, συγκαλούσε κατά

διαστήματα αγροτικά συνέδρια πατατοπαραγωγών και άλλων τάξεων προς μελέτη και προώθηση των προβλημάτων τους.

Αυτές οι ενέργειες το έφερναν συνεχώς αντιμέτωπο με τη ΠΕΚ η οποία είχε μεγάλη δύναμη ιδιαίτερα στη Μεσαορία.

Στις **12** Νοεμβρίου ο Γενικός Γραμματέας της ΠΕΚ Χαρίδημος Χατζηχάρος με έκκληση του που δημοσιεύθηκε στην "Ελευθερία" στις **14** Νοεμβρίου **1942** προειδοποιούσε ότι γίνονταν προσπάθειες σχηματισμού ξεχωριστών γεωργικών οργανώσεων:

"Συνάδελφοι Αγρότες,

Όταν την **31**ην του παρελθόντος Μαΐου εσημειώθη εις ένα αγροτικόν κέντρον ο ιστορικώτερος σταθμός της οικονομικής πολιτικής, αλλά και κοινωνικής ζωής του Νησιού μας, εγεννήθη δηλαδή η Παναγροτική Ένωσις Κύπρου ευρέθησαν και πότε άνθρωποι ξένοι προς τον αγροτικόν κόσμον και την αγροτικήν ζωήν, ν' αποκηρύξουν το αναγεννητικόν τούτο και μέγα κίνημα.

Η αποκήρυξις των και ο πόλεμος των ανθρώπων τούτων, πράξεις αι οποίαι αντικειμενικόν σκοπόν των είχαν το ναυάγιον της μεγάλης και ιστορικής αυτής προσπάθειας έφεραν ως ήτο επόμενον το αντίθετον αποτέλεσμα, ενεδυνάμωσαν δηλαδή αντί να εξασθενήσουν την διάθεσιν και την θέλησιν των αγροτών να ενωθούν.

Και η Παναγροτική Ένωσις Κύπρου "εξεπετάχθη" πάνοπλος την **31**ην Μαΐου **1942** από το Α Παγκύπριον Αγροτικόν Συνέδριον, που συνήλθεν εις την Αθηνάινου. Από **273** χωριά **6000** αγρότες, αντιπρόσωποι και μη σε μια βοή κατά την ιστορικήν εκείνην ημέραν έρριψαν το μεγάλο σύνθημα "Αγρότες ενωθήτε".

Και το σύνθημα τούτο το μέγα, το σύνθημα τούτο το ιερόν, που αποτελεί μαζί και μια πολεμική ισχύ του αγροτικού στρατού που ευρίσκεται ήδη εν τη γενέσει του, του στρατού αυτού του κοσμογονικού που όπλα του έχει εργαλεία του, εκείνα που ευλόγησεν ο θεός και τρισαγιάζει το αίμα και ο ιδρώς του, το σύνθημα τούτο, το "Αγρότες Ενωθήτε" εξαπλώνεται ώρα

με την ώρα και εις τα τέσσαρα σημεία του ορίζοντος του Νησιού μας.

Όμως εχθροί κάθε μεγάλης προσπάθειας δεν λείπουν ποτέ. Τουναντίον ο πόλεμος των όσο αποτυγχάνει τόσο και τεχνικός γίνεται και στην περίπτωση την ιδικήν μας, το ναυάγιον της πρώτης των προσπαθείας να αποκηρύξουν την μητέρα της ΠΕΚ το Α. Παγκύπριον Αγροτικόν Συνέδριον της 31ης παρελθόντος Μαΐου τους έκαμε πλέον εντέχνους εις τας επιθέσεις των.

Και ήδη όλοι γνωρίζετε ότι προ ολίγων εβδομάδων προσεπάθησαν να συγκροτήσουν ξεχωριστήν Παγκύπριον Αγροτικήν Ένωσιν, εκείνην των καπνοπαραγωγών, τώρα δε άλλη προσπάθεια καταβάλλεται να συγκροτηθή συνέδριον και ένωσις άλλου αγροτικού κλάδου, εκείνου των πατατοπαραγωγών.

Των προσπαθειών τούτων αντικειμενικός σκοπός είναι η διάσπασις της ΠΕΚ, διότι ουδείς λόγος υπάρχει οι ενδιαφερόμενοι αγρότες των ανωτέρω κλάδων να συνέρχονται εις ανεξάρτητα τοπικά συνέδρια και να καταβάλλουν μεμονωμένας προσπάθειας προς εξυπηρέτησιν των συμφερόντων των.

Η ΠΕΚ εγάζεται σκληρώς αμυνόμενη των συμφερόντων όλου του αγροτικού κόσμου, μη παύουσα ουδέ στιγμήν να εξετάζη όλα τα αγροτικά ζητήματα του τόπου και να ενεργή με φρόνησιν με περίσκεψιν, αλλά και με μαχητικότητα για την λύσιν των.

Ποίος ο λόγος λοιπόν των μεμονωμένων ενεργειών των καπνοπαραγωγών και πατατοπαραγωγών αφού τα ζητήματα των ευρίσκοντο μονίμως εγγεγραμμένα εις το Πρόγραμμα του αγώνος της Παναγροτικής Ενώσεως Κύπρου.

Ο λόγος και η αιτία των μεμονωμένων αυτών ενεργειών είναι η εκ των έξω του αγροτικού κόσμου καταβαλλομένη επιτηδεία προσπάθεια διά την διάσπασιν της ενώσεως μας, της μεγάλης αυτής και ιεράς ιδέας της ιδέας της Παναγροτικής Ενώσεως Κύπρου.

Συνάδελφοι αγρότες,

Μη δίδετε προσοχήν εις εισηγήσεις προερχομένας από γραφεία που ευρίσκονται εις τας πόλεις ουδέ και εις ανθρώπους, οι οποίοι δεν δύνανται να ξεχωρίσουν τα φύλλα του σιταριού από τα φύλλα της χαρουπιάς, τα φύλλα της ελιάς από εκείνα της πορτοκαλιάς.

Εις τους χωριάτες συναδέλφους σας, εκείνους που προΐστανται της ενώσεως μας, της ΠΕΚ, εις τους αδελφούς σας εκείνους, με τους οποίους έχετε και κοινήν γλώσσαν εκείνην του νιασμάτου, του διόλου, του κλαδευτηριού, του σκαλιστριού και του αλέτρου εις τους αδελφούς σας αυτούς τους ομότεχνους, τους ομοιοπαθείς, τους ομοιομάρτυρες, εις αυτούς επικοινωνήτε εις αυτούς υποβάλλετε τα ζητήματα σας διά την λύσιν των, αυτούς ενισχύετε με την εμπιστοσύνην σας.

Συνάδελφοι αγρότες,

Η ΠΕΚ είναι η μητέρα σας. Αυτή είναι το προπύργιον της τάξεως σας, αυτή θα φέρη την καθολικήν αναγέννησιν της πατρίδος μας αυτή θα μεταβάλη σύντομα το Νησί μας σε Βασίλειον Αγροτιάς

Διά τη ΠΕΚ

Ο Γενικός Γραμματεύς

ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ Χ' ΧΑΡΟΣ

Αθηάινου 12.11.1942